

Minst sjutton citat hämtade ur Rune Hagbergs arbetsdagbok:

Det sköna är svårt; det är det svåraste af allt, ty det är - det lätta.
Vilhelm Ekelund

Japanen Yoshihara (d.1972) upprepade ständigt för sina elever:
Imitera inte! Följ inte någons råd! Gör allt själv på ditt eget sätt.

Först i begränsningen visar sig mästaren.
Goethe

En författares rikedom ligger icke i att han ständigt bjuder något annat. Den ligger i grunden i det motsatta: i stadigt genomförd linje.

Vilhelm Ekelund (Hemkomst och flykt, 1972)

Wittgenstein är lidelsefullt övertygad om att det enda som betyder något i livet är just det vi måste tåla om.

Paul Engelman (En vän till Wittgenstein)

Kerstin Ekman träffar Göran Tunström i Stockholm. De samtalar. Kommer in på konst. Mitt namn nämns och hon berättar att vi är grannar i byn där uppe i norr.

- Jasså han. Bor han där. Det är ju den där gamle japanen det.

Är du en människa kallad att misslyckas, misslyckas för den skull inte hur som helst.

Henri Michaux

Mitt arbete består av två delar: dels av det som jag har skrivit
dels av allting som jag *inte* har skrivit. Och det är just denna
andra del som är den viktigaste.

Ludwig Wittgenstein

Att fullfölja sin inriktning - annat hade gjort till en omening ens
liv och strävan.

Gunnar Björling

Det sublima är inte det utsmyckade, det stora eller det rika; det
är det enkla och kortfattade.

Jean-Francois Lyotard

Äntligen vet jag inte längre hur man tecknar.

Toulouse-Lautrec

Endast den hand som suddar ut kan skriva det rätta.

Bertil Malmberg

Bildens betydelse måste sökas bortom formen, sade Chang
Yen-yüan år 847 och tillade: men det är något som är svårt att
förklara för vanligt folk.

(Det finns varierande översättningar från den kinesiska
originaltexten. Oswald Siréns till engelska: The art of painting
must be sought for beyond the shapes, but this is difficult to
explain to common people.)

Hölje och höljt är samma sak.

Det är Walter Benjamin, (d. 1940), som säger det - i sina
anteckningar kring sin barndom i Berlin. Om och om igen,
berättar han, sökte han sig till ett skåp, längst in där strumpor
förvarades, ihoprullade på traditionellt sätt. Han stack in handen i
de ihoprullade strumporna - vecklade ut dem. Häpen upptäckte
han, och grubblade över, att "påsen" vari något förvarades var
själv innehållet.

... och himmelen själv hoprullas som en bokrulle

(Jesaja 34:4)

Ekelöf: *Vad jag har skrivit är skrivet mellan raderna.*

Man behöver bara betrakta konstverket med uppmärksamhet. En del är inte reflexiva, väcker inga tankar, ställer inga frågor, smeker möjligen blicken. Men inför arbeten av sådana som Barnett Newman eller Malevitj märker man genast att där finns en reflexivitet, att de alluderar på någonting svårgripbart, på en hemlig och fördold form liggande på en djupare nivå än "smaken".

Jean-Francois Lyotard

Att fullfölja sin inriktning - annat hade gjort till en omening ens liv och strävan.

Gunnar Björling

En författares rikedom ligger icke i att han ständigt bjuder något annat. Den ligger i grunden i det motsatta: i stadigt genomförd linje.

Vilhelm Ekelund

Det sublima är inte det utsmyckade, det stora eller det rika; det är det enkla och kortfattade.

Jean-Francois Lyotard

ALLT DETTA TORRA VITA SOM ÄR SOM EN STRÄV SMEKNING MOT ÖGAT

Något om Rune Hagbergs konst

Ända sedan romantiken har den västerländska bildkonsten varit präglad av radikal misstro: misstro mot formerna, uttrycken och motiven, misstro mot materialen och konstarnas uppdelning, misstro mot bilden och avbildningens sanning, misstro mot den kreativa akten och dess uppsåt, misstro mot konstnärsrollen, mot de konstnärliga institutionerna, mot publiken - ja, mot allt som är konst, konstskapande, konstupplevelse. Katalogen över misstrons former är liktydig med den moderna konstens historia. Att ändå lyckas göra konst i en situation av misstro, av tvivel och ifrågasättande har varit konstnärens främsta utmaning. Och man kan bara konstatera inför den stegrade betydelse konsten haft sedan romantiken att försöken att överlista all denna misstro har lyckats. Modernismen är historien om misstro förvandlad till tro.

En av modernismens främsta listigheter har varit negationen - att vända på allt gängse och göra det så absolut, så uppseende- väckande och paradoxalt, så våldsamt som möjligt. Negationen som gest, program, idé. Exemplet är otaliga; hos den franske författaren Paul Valéry hittar vi ett exempel på den negerande tankens paradox. Här gäller det själva verkligheten och tvivlet på sinnenas möjlighet att nå den: "Vad jag ser gör mig blind. Vad jag hör gör mig döv. Detta ljusfält framför mig är en binda för ögonen och döljer antingen ett mörker eller ett annat ljus, något mera...

Tag bort alltsammans så att jag ser!" antecknar Valérys fiktiva alter ego Monsieur Teste i sin loggbok. Någonstans finns det någonting annat, någonting mer än det jag ser och hör, något sinnevärlden skymmer.

Tag bort alltsammans så att jag ser. Orden är för mig en tacksam ingång till Rune Hagbergs så särpräglade arbeten. För ända sedan 50-talets stora svarta tuschmålningar med sina kraftfulla kalligrafiska spår och tecken, fram till de senaste tre decenniernas vita, alltmer teckenlösa ("tomma") målningar och objekt, hoplimmade vita papper, hemlighetsfulla bokrullar och hopsnörda pappersbollar, har hans konst präglats av en märkvärdig balansakt. Man kunde beskriva den som en gungbräda som ständigt tippar, än åt det ena, än åt det andra hållet. Det ena hållet kan vi kalla "ta bort", det andra hållet kan vi kalla "se". För när Rune Hagbergs vitmenar - allt detta torra vita som är som en sträv smekning mot ögat - duk, papper eller föremål är det inte bara en akt av utplåning, av utstrykande och bortskrapande av vad som kanske funnits där; det är inte bara ett hemlighetsfullt inhöljande och döljande. Det är också en framträdelse: av en ny - och annan - sinnlighet, en ny - och annan - synlighet. Vägen till "något annat" går för Rune Hagberg över det förnimbara, det synliga och taktila. Hans konst handlar om det kroppsliga som vägen till det andliga. Och hur vore det annars möjligt att nå dit?

Det vita: allt seendes början, det rena ljuset, alla spektrums färger sammantagna, den mest kompletta färgen. Början och slut som möts. Det vita: det mest neutrala, det som inte binder, till betydelse och mening, budskap och språk. Färgen som inbegriper alla möjligheter utan att utsäga dem. Ibland tänker jag mig Rune Hagbergs objekt som inpackningar, inhöljningar av själva denna neutrala, allt tänkbarts osynliga skrift. Det obegränsade, för ögonblicket hållet på plats.

Det vita är seendets alla möjligheter, inklusive deras förutsättning: icke-seendet. Att se är också att sluta ögonen - för att kunna se på nytt.

Att förstå är att ha varit oförstående. Att tala är att ha tigit - och att tiga på nytt. "Och att ej tala mer/det tar ett liv att säga" heter det i några förunderliga rader av

poeten Gunnar Björling som Rune Hagberg då och då citerar. Och den förtjusning, den glädje jag kan känna inför Rune Hagbergs verk - man kan ständigt återkomma till dem för att överraskas av glädjen hos dem, den ligger där så att säga ständigt på lut - handlar kanske om att de egentligen inte är några verk: de är inga slutpunkter, färdiga och avklarande påståenden, utan händelsen i ögonblicket: den händelse som ligger i att se, i att förstå - liksom i befrielsen från det, att tåga, att sluta blicken. Att vara tom på tankar, på bilder, på ord. Vilan bortom allt detta. Vem drömmer inte då och då om att vara där?

Carl-Johan Malmberg

(Ur katalogen till utställningen
”Den vita monokromens historia” på
Rooseum i Malmö och på Liljevalchs
Konsthall i Stockholm 2000 - 2001.)